

Investigation of Reasons for Age Assessment Demands among Cases Who Appear to Be in Children Age Bracket According to Their Birth Records: 6.5 Years of Experience

Nüfus Kaydına Göre Çocuk Yaş Grubunda Görülen Olguların Yaş Tayini Raporu İstem Nedenlerinin İrdelenmesi: 6,5 Yıllık Deneyim

Hulya Guler, Ahsen Kaya, Orhan Meral, Nihal Erdogan, Suheyla Erturk

Ege University, Faculty of Medicine, Department of Forensic Medicine, Izmir, Turkey

Abstract

Age assessment remains an important subject of forensic medicine due to true age disputes caused by unorganized birth records and registrations. In this study, it is aimed to draw attention to the importance of age assessment, reasons for age assessment demands and demographics of cases who appear to be in children age bracket according to their birth records. Study consisted of cases who were evaluated at Ege University, Medicine Faculty, Department of Forensic Medicine between 01.01.2008 and 30.06.2014 for age assessment and who were under 18 at the time of application. Reports were examined retrospectively to establish gender, age according to birth record, occupation, number of siblings, birthplace, birth order, claimed age, assessed age, owner of the demand and reason for age assessment of the cases. Data were analysed using SPSS (version 18.0). Of the 214 cases involved in the study, 155 (72.4%) were female and 59 (27.6%) were male. Age according to birth record ranged between 3 and 17, mean age was 14.0 ± 3.1 . Civil Courts of First Instance ranked first (61.7%) among the owners of the demand for age assessment. Most frequent reason for age assessment demands was found to be early sexual activity and pregnancy ($n=49$, 22.9%). 63.6% of the cases claimed to be older than their ages according to their birth registrations. Various legal and social circumstances call for age assessment, particularly age assessment for sex crimes are prominent among children age bracket. As the hospital birth rates increase and birth registrations remain well-organized, applications for the age assessment of living individuals are expected to decline.

Keywords: Age assessment, children, sex crimes, pregnancy

(Rec.Date: Mar 25, 2015 Accept Date: Apr 03, 2015)

Corresponding Author: Hulya Guler, Ege University, Faculty of Medicine, Department of Forensic Medicine, Izmir, Turkey

Email: drhulyaguler@yahoo.com **Phone:** +90532 5166257

Investigation of Reasons for Age Assessment Demands among Cases Who Appear to Be in Children Age Bracket According to Their Birth Records: 6.5 Years of Experience

Nüfus Kaydına Göre Çocuk Yaş Grubunda Görünen Olguların Yaş Tayini Raporu İstem Nedenlerinin İrdelenmesi: 6,5 Yıllık Deneyim

Hulya Guler, Ahsen Kaya, Orhan Meral, Nihal Erdogan, Suheyly Erturk

Ege University, Faculty of Medicine, Department of Forensic Medicine, Izmir, Turkey

Abstract

Doğum ve nüfus kayıtlarının düzenli tutulmaması sebebiyle gerçek yaş ile ilgili sorunlar oluşabildiğinden yaş tayini günümüzde adli tıbbın önemli konularından biri olmaya devam etmektedir. Bu çalışmada, yaş tayini için gönderilen ve nüfus kaydına göre çocuk yaş grubunda görünen olguların demografik özelliklerine, rapor istem nedenlerine ve yaş tayininin önemine dikkat çekmek amaçlandı. 01 Ocak 2008–30 Haziran 2014 tarihleri arasında Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalında yaş tayini raporları düzenlenen ve başvuru sırasında yaşları nüfusa göre 18 yaş altı olan olgular çalışmaya alındı. Raporlar retrospektif olarak cinsiyet, nüfus yaşı, meslek, raporu isteyen makam, olguların doğum yeri, yaş tayini raporu istem nedenleri, ailedeki çocuk sayısı, kaçınıcı çocuk olduğu, iddia edilen yaş ve tespit edilen yaş açısından incelendi. Veriler SPSS (versiyon 18.0) istatistik programıyla değerlendirildi. Çalışma kapsamına alınan 214 olgunun 155'i (%72,4) kız, 59'u (%27,6) erkekti. Nüfusa göre yaşları minimum 3 ile maksimum 17 arasında olup, yaş ortalaması $14,0 \pm 3,1$ idi. İstem makamı olarak ilk sırada Asliye Hukuk Mahkemeleri (%61,7) bulunmaktaydı. Rapor istem nedeni olarak ilk sırada ($n=49$, %22,9) erken yaşta cinsel birliktelik, gebelik gelmekteydi. Olguların %63,6'sının gerçek yaşının nüfus yaşından daha büyük olduğunu iddia ettiği saptandı. Bazı hukuki ya da sosyal durumlarda yaş tayini gerekli olup, çocuk yaş grubunda özellikle cinsel suçlarda yaş tayininin ön plana çıktığı görülmektedir. Hastanede doğumların artması ve nüfus kayıtlarının düzenli tutulması ile birlikte, yaşayan kişilerde yaş tayini raporu almak için başvuruların azalacağı düşünülmektedir.

Keywords: Yaş tayini, çocuk, cinsel suçlar, gebelik

(Rec.Date: Mar 25, 2015 Accept Date: Apr 03, 2015)

Corresponding Author: Hulya Guler, Ege University, Faculty of Medicine, Department of Forensic Medicine, Izmir, Turkey

Email: drhulyaguler@yahoo.com **Phone:** +90532 5166257

Giriş

Ülkemizde genellikle kırsal alanda yaşayan kişilerin nüfus kayıt işlemleri konusunda yeterince bilgi sahibi olmamaları, kayıt işlemlerine gereken özenin gösterilmemesi, sonuçta doğum ve nüfus kayıtlarının düzenli tutulmaması sebebiyle gerçek yaş ile ilgili sorunlar oluşabilmekte, bu durum yaş tayini yapılmasını gerektiren bir problem olarak karşımıza çıkmaktadır [1-6]. Bu nedenlerle de yaş tayini adli tıbbın önemli konularından biri olmaya halen devam etmektedir [3,7]. Okula başlama, işe girme, askere gitme, evlenme, emekli olma amaçlı sosyal durumlarda ve suça karışma gibi yargıya yansıyan olaylarda kişinin hukuki ya da cezai sorumluluğunun tespitinde, maruz kaldığı cinsel saldırı olayına karşı kişinin kendini savunup savunamayacağını değerlendirilmesinde kişinin yaşı önem kazanmaktadır [2-8]. Adli Tıp hekimlerinden de bu gibi durumlarda kişinin yaşının tespiti istenebilmektedir [2,4,5,7,8].

Kişinin büyüme ve gelişmesinin değerlendirilmesinde kullanılan en yaygın yöntemlerden birisi radyolojik olarak kemiklerin olgunluk derecelerinin saptanmasıdır [1,2,5,6,8,9]. Kemiklerin olgunlaşması aynı zamanda somatik dokuların olgunlaşmasını da yansıttığından, kemik gelişiminin değerlendirilmesi kronolojik yaştan saptanmasında kullanılmaktadır [1-3,5,8,9]. Kemik yaşı ölçümünün temel yöntemi, şahsın kronolojik yaşına uygun bölgelerin röntgenogramlarını elde ederek kemikleşme merkezlerinin görülmesinin, kaynaşmasının veya olgunlaşmasının araştırılmasıdır [1,2,6,9]. Buna göre sağlıklı kimselerin kronolojik yaşlarına göre belirli standartlar tespit edilmiştir [1,2,9]. Kemik gelişimine göre yaş tayini yapılması en sık kullanılan yöntem olmakla birlikte kemik olgunlaşması bireysel, cinsel, herediter, toplumsal faktörler ve sosyo-ekonomik duruma göre değişiklik gösterdiğinden bu standartlar ülkeden ülkeye değişiklik gösterebilmektedir [2,5,6,9].

Bu çalışmada, yaş tayini için gönderilen ve nüfus kaydına göre çocuk yaş grubunda görünen olguların demografik özelliklerine, rapor istem nedenlerine ve yaş tayininin önemine dikkat çekmek amaçlandı.

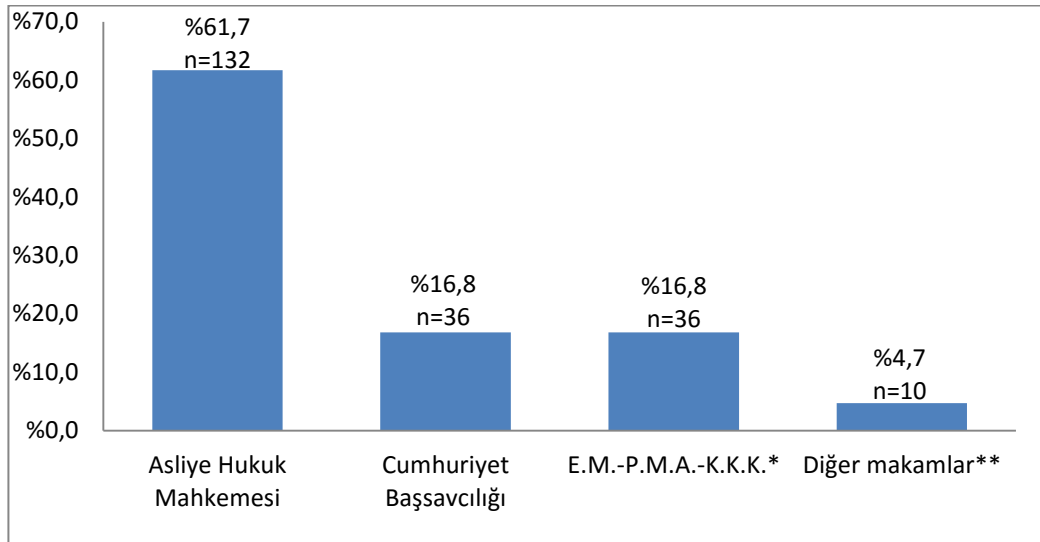
Gereç ve Yöntem

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan alınan çalışma izni sonrasında 01 Ocak 2008 – 30 Haziran 2014 tarihleri arasındaki 6,5 yılda Ege Üniversitesi

Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalında yaş tayini raporları düzenlenen ve başvuru sırasında yaşları nüfusa göre 18 yaş altı olan olgular çalışmaya alındı. Raporlar retrospektif olarak cinsiyet, nüfus yaşı, meslek, raporu isteyen makam, olguların doğum yeri, yaş tayini raporu istem nedenleri, ailedeki çocuk sayısı, kaçınıcı çocuk olduğu, iddia edilen yaş ve Gök Atlasına göre tespit edilen yaş açılarından incelendi. Veriler SPSS (versiyon 18.0) istatistik programıyla değerlendirildi.

Bulgular

Çalışma kapsamına alınan 214 olgunun 155'i (%72,4) kız, 59'u (%27,6) erkekti. Nüfusa göre yaşları minimum 3 ile maksimum 17 arasında olup, nüfusa göre yaş ortalaması $14,0 \pm 3,1$ idi. Yaş tayini raporu istem makamları Grafik 1'de gösterildi.

* Emniyet Müdürlüğü-Polis Merkezi Amirliği-Jandarma Karakol Komutanlığı.

** Asliye Ceza Mahkemesi, Çocuk Mahkemesi, Ağır Ceza Mahkemesi, Ceza İnfaz Kurumu, İlçe Nüfus Müdürlüğü.

Grafik 1. Yaş tayini raporu istem makamları.

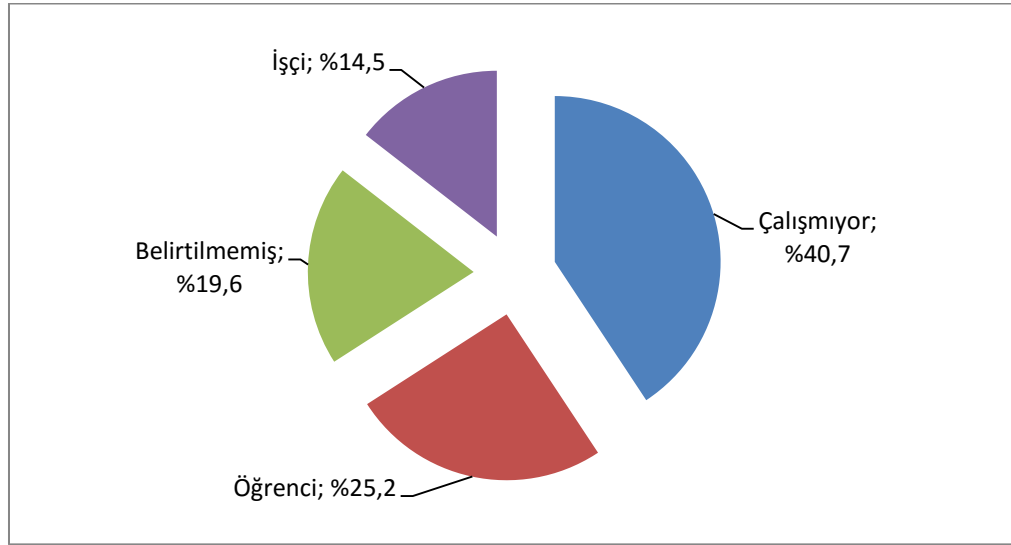
Olguların doğum yerlerinin coğrafi bölgelere göre dağılımı incelendiğinde, ilk sırada %36,4 (n=78) ile Ege Bölgesi'nin geniş yer aldığı görüldü (Tablo 1). İllerden ise İzmir (n=69) ilk sırada yer almakta idi.

Tablo 1. Olguların doğum yerlerinin coğrafi bölgelere göre dağılımı.

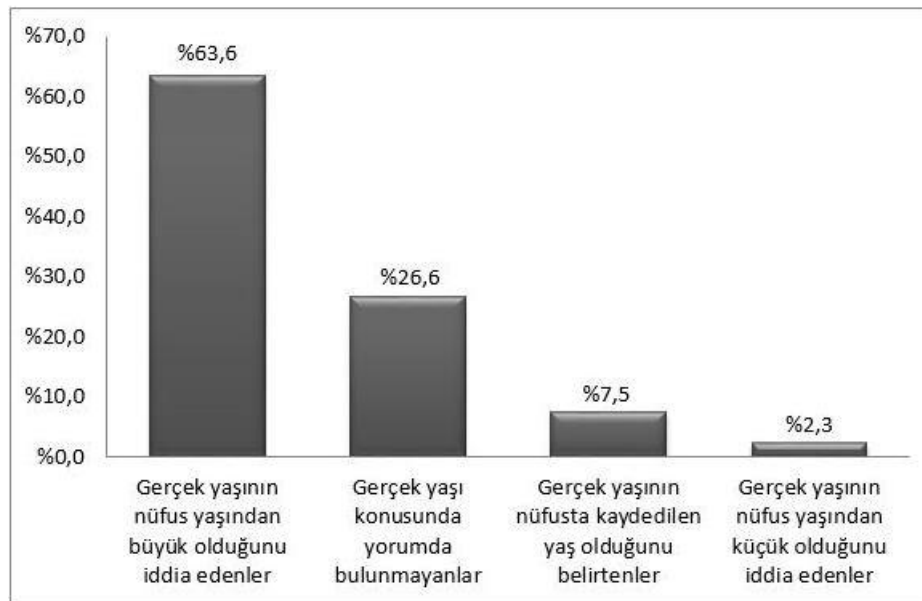
Bölgelere göre doğum yerleri	Sayı (n)	Yüzde (%)
Ege	78	36,4
Güneydoğu Anadolu	64	29,9
Doğu Anadolu	49	22,9
İç Anadolu	12	5,6
Akdeniz	7	3,3
Marmara	4	1,9
Karadeniz	-	-
Toplam	214	100,0

Ailelerindeki çocuk sayısı belirtilen 206 olguda çocuk sayılarının 1 ile 14 arasında değiştiği ve çocuk sayıları ortalamasının $5,3 \pm 2,8$ olduğu saptandı. Doğum sırasına göre kaçınıcı çocuk olduğu belirtilen 205 olguda, yaşayan ilk çocuk olanların en yüksek sayıda ($n=56$, %27,3) olduğu görüldü.

Olguların meslek dağılımı Grafik 2’de, olguların gerçek yaşları hakkındaki iddiaları ise Grafik 3’te belirtildi. Herhangi bir işte çalışmadığını belirtenler ($n=87$, %40,7) ile gerçek yaşlarının nüfus yaşından büyük olduğunu belirtenlerin ($n=136$, %63,6) oranları en yüksek oranda saptandı.

Grafik 2. Olguların meslek verilerine göre dağılımı.

Grafik 3. Olguların gerçek yaşları hakkındaki iddiaları.

Yaş tayini raporu düzenlenirken olguların %92,1'inden (n=197) kemik graflerinin çektilmesi amacıyla radyoloji konsültasyonu istendiği tespit edildi. Radyoloji konsültasyonu istenmeyen 17 (%7,9) olgudan 1'inin mental retardasyonu nedeniyle kemik graflerinin çektilmediği ve nasiye-i haline göre yaş tespiti yapıldığı kayıtlıdır. 16'sına ise gebelik nedeniyle radyoloji konsültasyonu istenmemiş olup gebe olan bu olguların 1'inin nasiye-i haline göre raporu düzenlenmiş, diğer 15 olgunun ise doğum yaptıktan sonra müracaatının sağlanması halinde yaş tayini raporunun düzenlenebileceği belirtilmiştir.

Yaş tayini raporu istem nedenleri arasında ilk sırada (n=49, %22,9) küçük yaşta cinsel birliktelik/küçük yaşta gebelik/çocuğun cinsel istismarı yer almakta idi ve bu olguların tümünü kızlar oluşturmaktaydı. Bu rapor istem nedeni kızlarda ilk sırada olup (n=49, %31,6), 2. sırada evlenmek için (n=25, %16,1) yaş tayini istendiği, erkeklerde ise en sık olarak neden belirtilmediği (n=16, %27,1), 2. sırada yanlış yazılma (n=11, %18,6) ve okula kayıt olma (n=11, %18,6) nedenleriyle yaş tayini istendiği görüldü. Olguların rapor istem nedenlerinin nüfus yaşına ve cinsiyete göre değerlendirilmesi Tablo 2' de gösterildi. En fazla sayıdaki rapor istem nedeni olan küçük yaşta cinsel birliktelik/küçük yaşta gebelik/çocuğun cinsel istismarı nedeniyle başvuran olguların çoğunluğunu 15-17 yaş grubunun (n=41, %83,7) oluşturduğu, okula kaydolmak isteği bulunanların en sık 0-11 yaş aralığında (n=10, %50) bulunduğu görüldü.

Tablo 2. Olguların rapor istem nedenlerinin cinsiyete ve nüfus yaşına göre değerlendirilmesi.

Rapor istem nedeni	Nüfusa göre yaş grupları			Cinsiyet		
	0-11	12-14	15-17	Kadın	Erkek	Toplam
Küçük yaşta cinsellik*	-	8	41	49	-	49
Belirtilmeyen	8	11	15	18	16	34
Yanlış yazılma	6	11	15	21	11	32
Evlenmek için	-	6	19	25	-	25
Suçta karışma	2	7	15	18	6	24
Okul	10	3	7	9	11	20
İş	3	4	8	10	5	15
Askerlik	-	3	5	-	8	8
İkizlik ayrımı	-	-	4	3	1	4
Ehliyet	-	-	3	2	1	3
Toplam	29	53	132	155	59	214

* küçük yaşta cinsel birliktelik/küçük yaşta gebelik/çocuğun cinsel istismarı

Olguların raporlarında tespit edildiği belirtilen yaşlarının cinsiyete göre dağılımı Tablo 3'te gösterildi. Yaşları 18 yaş ve üzerinde tespit edilenlerin sayısının (n=114, %53,3) en yüksek olduğu görüldü.

Tablo 3. Olguların raporlarında tespit edildiği belirtilen yaşları ve cinsiyetleri.

Tespit edilen yaş	Kadın		Erkek		Toplam	
	n	%*	n	%*	n	%
18 yaş ve üzerinde	88	41,1	26	12,2	114	53,3
18 yaşın altında	50	23,4	33	15,4	83	38,8
Gebelik nedeniyle doğum sonrası müracaat**	15	7,0	-	-	15	7,0
17-18 yaşlarında	2	0,9	-	-	2	0,9
Toplam	155	72,4	59	27,6	214	100

* Yüzdelere olgu sayısı tüm olgu sayısına oranlanarak hesaplanmıştır.

** Raporunda, gebeliği nedeniyle kemik grafilerinin çektilerilemediği ve doğum sonrası müracaatı halinde kemik yaşının tespit edilebileceği belirtilen olgular.

Olguların rapor istem nedenlerinin, raporunda tespit edilen yaşına göre değerlendirilmesi Tablo 4'te belirtildi. Küçük yaşta cinsel birliktelik/küçük yaşta gebelik/çocuğun cinsel istismarı nedeniyle başvuran olguların en sık 18 yaş ve üzerinde (n=30, %61,2) olduğu tespit edildi. Okul için başvuran olguların en sık 0-11 yaş grubunda (n=11, %55) olduğu görüldü.

Tablo 4. Olguların rapor istem nedenlerinin tespit edilen yaşına göre değerlendirilmesi.

Rapor istem nedenleri	Tespit edilen yaş grupları						Toplam
	0-11	12-14	15-17	18 ≤	Doğum sonrası**	17-18	
Küçük yaşta cinsellik*	-	1	10	30	7	1	49
Belirtilmeyen	5	3	8	16	1	1	34
Yanlış yazılma	4	3	8	15	2	-	32
Evlenmek için	-	1	5	16	3	-	25
Suçta karışma	-	2	10	10	2	-	24
Okul	11	1	2	6	-	-	20
İş	-	-	3	12	-	-	15
Askerlik	-	1	1	6	-	-	8
İkizlik ayrımı	-	1	2	1	-	-	4
Ehliyet	-	-	1	2	-	-	3
Toplam	20	13	50	114	15	2	214

* Küçük yaşta cinsel birliktelik/küçük yaşta gebelik/çocuğun cinsel istismarı.

** Raporunda, gebeliği nedeniyle kemik grafilerinin çekirilemediği ve doğum sonrası müracaatı halinde kemik yaşının tespit edilebileceği belirtilen olgular.

Olgularda cinsiyete göre saptanan yaşın nüfus kaydındaki yaşa göre değerlendirilmesi Tablo 5'te verildi. Saptanan yaşları nüfus kaydındaki yaşlarından büyük olanların oranı (n=175, %81,8) en yüksek oranda tespit edildi.

Tablo 5. Cinsiyete göre saptanan yaşı nüfus kaydındaki yaşa göre değerlendirilmesi.

Saptanan yaşı nüfus kaydındaki yaşa göre değerlendirilmesi	Cinsiyet		Toplam	
	Kadın (n)	Erkek (n)	n	%
Büyük	130	45	175	81,8
Gebelik nedeniyle doğum sonrası müracaat*	15	-	15	7,0
Eşit	7	8	15	7,0
Küçük	3	6	9	4,2
Toplam	155	59	214	100

* Raporunda, gebeliği nedeniyle kemik grafilerinin çektilerilemediği ve doğum sonrası müracaatı halinde kemik yaşınnın tespit edilebileceği belirtilen olgular.

Olguların gerçek yaşları hakkındaki iddialarının ve tespit edilen yaşlarının nüfus yaşları ile kıyaslanmasının karşılaştırılması Tablo 6'da gösterildi. Buna göre olguların 122'sinin (%57) tespit edilen yaşlarının iddiaları ile uyumlu, 24'ünün (%11,2) ise uyumsuz olduğu görüldü.

Tablo 6. Olguların gerçek yaşları hakkındaki iddialarının ve tespit edilen yaşlarının nüfus yaşları ile kıyaslanmasının karşılaştırılması

Tespit edilen yaşı nüfus yaşına göre kıyaslanması					
Olguların gerçek yaşları hakkındaki iddiaları	Nüfus yaşıyla aynı	Nüfus yaşından büyük	Nüfus yaşıdan küçük	Gebelik*	Toplam
Belirtilmemiş	4	49	0	4	57
Nüfus yaşıyla aynı	3	11	2	0	16
Nüfus yaşıdan büyük	7	115	3	11	136
Nüfus yaşıdan küçük	1	0	4	0	5
Toplam	15	175	9	15	214

* Raporunda, gebeliği nedeniyle kemik grafilerinin çektilerilemediği ve doğum sonrası müracaatı halinde kemik yaşınnın tespit edilebileceği belirtilen olgular.

Tartışma

Yaş tespiti, antropoloji, pediatri, ortopedi ve adli tıp gibi bilim dallarınca gerek duyulan bir incelemedir [1]. Özellikle adli tıp uygulamalarında; bazı hukuki durumlarda yaşı konusunda şüphe bulunan kişiler için ve sosyal bazı durumlarda da kişinin kendisinin, yaşının düzeltilmesi için dava açması nedeniyle yaş tayini istenmektedir. Adli olgularda yasaların doğru uygulanması için yaş tayini gereklidir [2].

Bu çalışmada yaş tayini için başvuran olguların çoğunun cinsiyeti kadın (%72,4) olup, Tokat'ta yapılan çalışmadaki kadın oranı (%72,5) ile hemen hemen aynı olduğu tespit edildi [3]. Bu durumun Tokat'ta yapılan çalışmanın tüm yaşları içermesine rağmen büyük kısmını (%86,3) 18 yaş ve altındaki kişilerin oluşturmasından kaynaklandığı ve kadınlarda 18 yaş ve altında olanların oranının erkeklerden çok daha yüksek oranda (kadınlarda %94,6, erkeklerde %64,3) olmasına bağlı olduğu düşünüldü [3]. Aksine Düzce'de yapılan çalışmada ise olguların %59'unu erkeklerin oluşturduğu görüldü [8]. Düzce'deki çalışmada erkek oranının fazla olmasında, 11 yaş altında olgu bulunmaması, erişkin yaşlardaki olguların da çalışmaya dahil edilmesiyle birlikte askerlik nedeniyle başvuranların (%28,4) yüksek oranda olmasının etkili olduğu tahmin edildi [8].

Bu çalışmada nüfus yaşı ortalamasının 14 saptanmasında, olguların çoğunun cinsiyetinin kadın olmasının, yaş tayini istek nedenleri arasında da en sık küçük yaşta cinsel birliktelik-küçük yaşta gebelik-yaşı küçük çocuğa karşı cinsel istismar ile 2. sıklıkta da evlilik isteğinin bulunmasının ve Türk Ceza Kanununda (TCK) da bu gibi durumlarda cezanın belirlenmesinde 15 yaşını tamamlamış olmanın cezayı ağırlaştırıcı, önemli bir faktör olması nedeniyle, bu sınır yaş civarındaki olguların yaş tayini için gönderilmesinin etkili olduğu düşünüldü [10,11].

Rapor istem makamı olarak ilk sırada %61,7 oranı ile Asliye Hukuk Mahkemeleri gelmekteydi. Düzce'de yapılan çalışmada da Hukuk Mahkemelerinin oranının %94,8 olarak saptandığı görüldü [8]. Hukuk Mahkemelerinin görevleri 4 Şubat 2011 tarihli 27836 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Hukuk Muhakemeleri Kanunu"nda tanımlanmıştır [12]. Kanunun 2. maddesinin 1. fıkrasında Asliye Hukuk Mahkemelerinin, dava konusunun değer ve miktarına bakılmaksızın malvarlığı haklarına ilişkin davalarla, şahıs varlığına ilişkin davalarda, aksine bir düzenleme bulunmadıkça görevli mahkeme konumunda olduğu, 2.

fikrasında da bu kanunda ve diğer kanunlarda aksine düzenleme bulunmadıkça, Asliye Hukuk Mahkemesinin diğer dava ve işler bakımından da görevli olduğu belirtilmektedir [12]. Bu nedenle şahısların yaşları ile ilgili düzeltme istekleri bulunduğu, şahsi olarak dava açabilecekleri adli merci Asliye Hukuk Mahkemeleri olmaktadır.

Olguların doğum yerleri incelendiğinde ilk sırada İzmir ili ve bölge olarak da Ege Bölgesi'nin yer alması, İzmir'in ve Ege Bölgesi'nin en çok göç alan yerlerden biri olması ile ilişkilendirildi. İzmir Kalkınma Ajansı'nın 2009 Haziran'da yayınladığı "İzmir Mevcut Durum Analizi"nde de Ege Bölgesi ve İzmir ilinin göç alan bölge ve illerin başında geldiğinden söz edilmekte olup, bu bilgi çalışmanın yapıldığı yıl da göz önünde bulundurulduğunda bu konudaki düşüncemizi desteklemektedir [13].

Başvuran olguların ailelerindeki çocuk sayısının 1 ile 14 arasında değiştiği ve çocuk sayıları belirtilen ailelerin çocuk ortalamasının $5,3 \pm 2,8$ olduğu saptandı. Genel olarak bakıldığında, ailelerin kalabalık aile yapısında olduğu görüldü. Sosyokültürel özellikler nedeniyle çocuk sayılarının fazla olduğu, evde doğum yapılması sonrasında çocukların nüfusa kaydettirilmesinde gecikme ve aksamaların bulunduğu, buna bağlı olarak da zaman içinde okula yazılma, askerlik, ehliyet ve iş başvurusu, küçük yaşta evlilik, cinsel istismar gibi sosyal ve hukuki durumlarda yaş tespitine ihtiyaç duyulduğu düşünüldü. Doğum sırasına göre kaçınıcı çocuk olduğu belirtilen 205 olguda, yaşayan ilk çocuk olanların oranının fazla olmasında ($n=56$, %27,3), büyük şehre göç eden bu gibi olgularda ilk çocuğun büyümesi ile birlikte ortaya çıkan sosyal sorunların çözümü için yaş tayinine başvurulmasının etken olduğu tahmin edildi.

Olguların meslekleri değerlendirildiğinde; herhangi bir işte çalışmayanların oranının (%40,7) ilk sırada yer alması ve 2. sırada da öğrencilerin (%25,2) yer alması durumu, çalışmaya nüfus yaşı 18 yaşın altında olan olguların alınmasına bağlandı. Tokat'ta yapılan çalışmada da kadınlarda çalışmayanların oranının (%59,5) ilk sırada, öğrencilerin oranının (%21,6) 2. sırada yer aldığı görüldü [3].

Yaş tayini raporu düzenlenirken olguların %92,1'inden ($n=197$) kemik grafilerinin çektilirilmesi amacıyla radyoloji konsültasyonu istendiği tespit edildi. Değerlendirmelerde batı toplumlarının standartlarına göre hazırlanmış atlaslardan (G-P, TW2 ve Gök atlası) yararlanılmaktadır [2,8]. Ülkemizde Şemsi Gök ve arkadaşları tarafından G-P atlası

uyarlanarak oluşturulmuş Gök Atlası Adli Hekimler tarafından sıklıkla kullanılmaktadır [2,14]. Ülkemizde yaş tayini için kemik grafileri çektirilen kişilerin röntgenogramlarını karşılaştırabileceğimiz, Türk toplumu üzerinde yapılmış yaygın kabul gören bir yaş tayini atlası bulunmamaktadır [2,8]. Yaş tayininde en fazla kullanılan yöntem olan kemik yaşı tespiti en sık kullanılan ve değerli veriler sunan yöntem olmakla birlikte genetik yapı, hormonal ve çevresel faktörler, beslenme gibi pek çok değişkenin kemiklerin gelişimini etkileyebileceği göz önüne alınarak değerlendirme yapılmalı ve bu durum şahsın raporunda belirtilmelidir [2,3]. Bu çalışmada da, çekilen grafilere Gök Atlasına göre yorumlanarak raporlanmıştır.

Bu çalışmada en sık küçük yaşta cinsel birliktelik/küçük yaşta gebelik/çocuğun cinsel istismarı nedeniyle (n=49, %22,9) yaş tayini istenmesi dikkat çekici olarak bulundu. Olgularının %72,5'ini kadınlar ve %87,8'ini 11-20 yaş aralığındaki olgular oluşturan Tokat'taki çalışmada da benzer şekilde kadınlarda en fazla cinsel istismar nedeniyle (%43,2) yaş tayini istendiğinden bahsedilmektedir [3]. Yaş tayini istem nedeni olarak tüm olgularda ve kızlarda bu nedenin ilk sırada yer almasında; TCK'da 15 yaşını tamamlamamış, ya da tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan çocuklara karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel davranışta yüksek cezai yaptırımların olmasının etkili olduğu düşünüldü [3,11]. Düzce'de yapılan çalışmada rapor istem nedenleri olarak kadınlarda evliliğin ilk sırada yer almasına rağmen oranının daha düşük (%20,1) olmasında, başvuran erkek sayısının fazla (%59) olması, yaş grubu olarak 11-20 yaş aralığındaki olguların sayısının yüksek (%76,9) olması ve doğal olarak da askerlik nedeniyle başvuruların en fazla oranda (%28,4) olmasının bu duruma yol açtığı tahmin edildi [8].

Rapor istek nedenleri arasında, suça karışma nedeniyle yaş tayini raporu istenen olguların sayısının da yüksek oranda olduğu (n=24, %11,2) ve bunların arasında da nüfus yaşı 15-17 aralığındaki olguların oranının (%62,5, n=15) en yüksek olduğu göze çarptı. TCK'da; fiili işlediği sırada onbeş yaşını doldurmuş olup da onsekiz yaşını doldurmamış olan kişiler hakkında ceza indirimine gidildiğinden, yaşı konusunda şüphe bulunan ve gerçek yaşının tespiti sonrasında alacağı cezada farklılık olabilecek şahıslar için de yaş tayini istenmesi nedeniyle bu yaş gruplarında yoğunlaşma olduğu düşünüldü [10].

Bu çalışmada, yaş tayini nedeni ile Anabilim Dalımıza başvurduğu sırada nüfus yaşı 18 yaşın altında olması nedeniyle çocuk yaş grubunda görünen olgular değerlendirmeye alınmış olup,

gerçek yaşının nüfusta kayıtlı yaşından daha büyük olduğunu iddia edenlerin oranı %63,6 (n=136) olarak saptandı ve buna bağlı olarak raporlarında gerçek yaşı 18 yaş ve üzerinde tespit edilenlerin oranının (n=114, %53,3) en yüksek oranda olduğu, yaşları 18 yaşın altında tespit edilenlerin oranının ise sadece %38,8 olduğu görüldü. Yaş tayini yapılan 199 olgunun 184'ünde (%92,4) değerlendirme sonucu bulunan yaş ile nüfusa kayıtlı oldukları yaş arasında farklılık olduğu saptandı. Raporunda tespit edildiği belirtilen yaşı nüfus kaydındaki yaşından büyük olan olguların oranının (n=175, %81,8) yüksek olması, ülkemizde bu konu ile ilgili yapılan diğer çalışmalarla uyumludur [3,8]. Bu durumun, genelde çocuğun doğduktan sonra nüfusa geç ve küçük olarak kaydettirilmesinden kaynaklandığı sonucuna varıldı.

Sonuç

Yaşayan kişilerde yaş tayini halen adli tıbbın önemli konularından biridir. Ceza yasamızda yapılan değişikliklerle çocuk yaş grubuna yönelik cinsel suçlarda cezaların artışı, bu yaş grubunda yaş tayini konusunun ön plana çıkmasının bir nedeni olarak düşünülmektedir. Ayrıca başta aile hekimleri olmak üzere ergen gebelerle karşılaşan diğer hekimlerin ihbar yükümlülüğü konusundaki farkındalık artışının 18 yaş altı başvuruların artışına sebep olduğu düşünülmektedir.

Aile hekimliği sistemine geçişten sonra gebe kadınların rutin takibinin yanı sıra, zamanla hastanede doğum için yönlendirmelerin artması ve nüfus kayıtlarının düzenli tutulması ile birlikte, yaş tayini raporu almak için yapılan başvuruların sayısının giderek azalacağı düşünülmektedir.

Nüfus kayıtlarındaki yaş ile tespit edilen yaş arasındaki fark her zaman kayıtlardaki hatadan kaynaklanmayabilmektedir. Yaş tayini raporu düzenlenirken, adli tabip tarafından kemik gelişimini etkileyen bazı fizyolojik, hormonal (gebelik gibi) ve patolojik faktörlerin kemik yaşı üzerine etkisi olabileceği ve kemik yaşının bu nedenle de kronolojik yaştan farklı olabileceği dikkate alınmalıdır.

Kaynaklar

1. Demirkıran DS, Çelikel A, Zeren C, Arslan MM. Yaş tespitinde kullanılan yöntemler. Dicle Tıp Dergisi. 2014;41(1):238-43.
2. Baransel Isır A. Adli Hekimlikte yaş tayini. İstanbul Tabip Odası Klinik Gelişim Dergisi Adli Tıp Özel Sayısı. 2009;22(1):114-21.
3. Yıldırım A, Çetin İ, Özer E, Gümüş B. Adli Tıp Anabilim Dalına 2006-2010 yılları arasında yaş tayini için başvuran olguların değerlendirilmesi. Çağdaş Tıp Dergisi. 2011;1(2):56-61.
4. Büken B, Erzenin ÖU, Büken E, Şafak AA, Yazıcı B, Erkol Z. Comparison of the three age estimation methods: Which is more reliable for Turkish children? Forensic Sci Int. 2009;183(1-3):103.e1-103.e7.
5. Arslan MM, Çekin N, Akçan R, Saylak E. Hatay Ağır Ceza ve Asliye Hukuk Mahkemelerine 2007 yılında yansıyan yaş tespiti davalarının incelenmesi. Adli Tıp Dergisi. 2008;22(2):8-13.
6. Yarımoğlu BH, Alper B, Meral D, Çekin N. Yaş tayini uygulamalarında epifiz plağı kapanma derecelerinin incelenmesi. Adli Tıp Bülteni. 2005;10(3):84-89.
7. Baransel Isır A, Büken B, Tokdemir M, Dülger HE, Erel Ö, Fedakar R. 1998-2005 yılları arasında Türkiye’de 5 farklı bölgedeki üniversitelerin adli tıp anabilim dallarında raporlandırılan yaş tayini olgularının irdelenmesi. Türkiye Klinikleri J Med Sci. 2009;29(2):304-13.
8. Büken B, Demir F, Büken E. 2001-2003 yılları arasında Abant İzzet Baysal Üniversitesi Düzce Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı’na gönderilen yaş tayini olgularının analizi ve adli tıp pratiğinde karşılaşılan güçlükler. Düzce Tıp Fakültesi Dergisi. 2003;5(2):18-23.
9. Mughal AM, Hassan N, Ahmed A. Bone age assessment methods: A critical review. Pak J Med Sci 2014;30(1):211-15.
10. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu. 12 Ekim 2004 tarihli 25611 sayılı Resmi Gazete, Ankara.
11. Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. 24 Haziran 2014 tarihli 29044 sayılı Resmi Gazete, Ankara.
12. Hukuk Muhakemeleri Kanunu. 4 Şubat 2011 tarihli 27836 sayılı Resmi Gazete, Ankara.
13. İzmir Mevcut Durum Analizi, Haziran 2009, İzmir Kalkınma Ajansı. (http://www.izka.org.tr/files/Mevcut_Durum_Analizi.pdf) erişim tarihi: 18.01.2015
14. Gök Ş, Erölçer N, Özen C. Adli tıpta yaş tayini. 2. Baskı, Adli Tıp Kurumu Yayınları, İstanbul: 1985.